

In memoriam

Zemřel literární vědec Karel Palas

Dne 24. března 2005 odešel ve věku nedožitých 74 let doc. PhDr. Karel Palas, CSc., významný literární historik, někdejší vedoucí katedry české literatury a literární vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Narodil se v Budišově u Třebíče a po studiu na Gymnáziu ve Velkém Meziříčí absolvoval r. 1955 Filozofickou fakultu, kde se jako talentovaný student už koncem studia stal asistentem a později interním vědeckým aspirantem. Jeho kandidátská disertační práce, věnovaná divergentním a konvergentním tendencím v české literatuře 17. a 18. století, naznačila v mnohém směr jeho budoucího badatelského úsilí. Následovale práce soustředěné mj. na problémy regionalismu v literatuře pozdního baroka a na některé její zajímavé žánry, na hanáckou lidovou zpěvohru či tvorbu písmáků a lidových veršovců. Logickým závřením těchto materiálově cenných studií byla habilitační práce věnovaná tvorbě východočeského a hanáckého regionu nazvaná *K problemati-*

ce krajové pololidové literatury 18. století (vyd. r. 1964), dodnes ceněná pro svůj materiálový přínos i podnětný metodologický přístup. Docentem dějin české literatury byl K. Palas jmenován r. 1966.

K tématu pololidové literární produkce se doc. Palas vracel i v následujících letech, zkoumal její vztah k folklóru i literatuře umělé, přihlížel k aspektům regionálním i obecně slovanským, uplatňoval hlediska literárněvědná, historická i etnologická. Svědčí o tom série odborných studií mapujících vztah baroka a raného obrození, za všechny připomeňme např. přednášku *Barokní tradice v raněobrozenecké poezii* (1968-9) nebo studii *Recepce starší duchovní písně v době obrozenecké* (1972). Věnoval se však i otázce počátků dětské literatury v 19. století a tématům knihovědným.

Dalším významným směrem Palasova zájmu byla badatelská a editorská práce nad texty významných představitelů české obrozenecké literatury, mnohdy i s přesahem do 20. století, nově a objektivně i těch z nich, kteří byli spjati s Brnem a Moravou. Plodem této činnosti sahající od 50. do 80. let je několik edic, jež připravil sám nebo na nichž se spolupodílel (R. Těšnohlídek, J. Mahen, M. J. Sychra, L. Blatný, G. Preissová, V. Mrštík aj.) k nejnáročnějším náleží kritické vydání básnických překladů H. Jelínka z francouzštiny (spolu s V. Válkem a J. Fryčerem); redigoval i práce odborné, spolu s J. Levým sborník *Teorie verše II* (1968) a s D. Jeřábkem a M. Kopeckým sborník *Literárněvědné studie. Profesoru J. Hrabákovu k šedesátinám* (1972), připravil řadu učebních textů, byl tajemníkem redakce Spisů FF BU a Sborníku prací BU, dlouholetým členem redakčního kolektivu Ročenky UJEP v Brně.

Přestože zdraví nedopřálo doc. Palasovi v posledních letech vyučovat, kontakt se svým pracovištěm neztratil, vedl doktorandské práce, dával konzultace. Byl respektovaným poradcem ve svém oboru, ale především milovaným učitelem, ceněným pro svou vědeckou objektivitu a erudici, a současně morální autoritou, skromným a laskavým člověkem.

H. BOČKOVA